

Laakso Niina

24.8.2023

1(4)

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausuntopyyntö työ- ja elinkeinoministeriön arviomuistiosta yritystietojen yleisöjulkisuuden lisäämisen edellyttämistä lainsäädännön muutostarpeista (VN/18174/2023)

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

Yleiset huomiot

Yleisöjulkisuus nähdään yhtenä keinona torjua harmaata taloutta ja tästä syystä esitetään, että mm. työtapaturma- ja ammattitautivakuutustieto julkaistaisiin yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:ssä.

Tieto työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta voidaan luovuttaa työtapaturma- ja ammattitautilain 178 §:n perusteella harmaan talouden torjuntaan. Työtapaturma- ja ammattitautivakuutustiedon käyttötarkoitus harmaan talouden torjunnasta vastaa nyt esitettyä ehdotusta vakuutustietojen julkaisemisesta.

Harmaan talouden torjunta on kannatettava tavoite ja on oletettavaa, että yritystietojen kuten vakuutustietojen julkisuus ja saatavuus edistävät harmaan talouden torjuntaa.

Tässä yhteydessä on kuitenkin hyvä ottaa huomioon, kuten muistiossakin on todettu, että vakuutusrekisteritiedon yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:ssä mahdollisesti näytettävä "vakuutuksen voimassaolotieto kyllä" ei kuitenkaan tosiasiallisesti kerro sitä, onko työnantaja täyttänyt vakuuttamisvelvollisuutensa oikein eli onko myös vakuutuksen ilmoitusvelvollisuutta noudatettu tai maksuvelvollisuus hoidettu asianmukaisesti. Toisaalta kuitenkin myös "vakuutuksen voimassaolotieto ei" ei tosiasiallisesti kerro sitä, onko vakuuttamisvelvollisuus laiminlyöty eli olisiko työnantajalla ollut velvollisuus ottaa työtapaturma- tai ammattitautivakuutus. Esimerkiksi se, että palkansaajina on vain yrittäjät itse tai työntekijät ovat lähetettyä työntekijöitä, joiden vakuuttaminen hoidetaan lähtömaasta, ei selviä yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:n tiedoista.

Lainsäädännön muutostarpeet työtapaturma- ja ammattitautilakiin

Tapaturmavakuutuskeskus ylläpitää vakuuttamisen työtapaturma- ja ammattitautilain 178 §:n mukaisesti valvontaa, harmaan talouden torjuntaa ja korvausvastuullisen vakuutusyhtiön selvittämistä varten rekisteriä työnantajista, joilla on pakollinen vakuutus työntekijöitään varten. Vakuutusrekisteriin merkitään vakuutuskohtaisesti työnantajan nimi sekä yritys- ja yhteisötunnus tai henkilötunnus, tieto vakuutusyhtiöstä sekä vakuutuksen voimassaoloajasta.

Vakuutusrekisterin vakuutuksen voimassaoloa koskeva tieto ei sinällään Tapaturmavakuutuskeskuksen käsityksen mukaan ole julkisuus- tai muun lain nojalla salassa pidettävä. Kyse on kuitenkin työnantajan yksityisoikeudellisesta asiakkuuteen perustuvasta sopimuksesta vakuutusyhtiön kanssa. Vakuutusrekisteristä ei ole myöskään käytännössä luovutettu vakuutustietoja ilman laissa säädettyä em. käyttötarkoitukseen perustuvaa perustetta sekä kyseisen tiedon nimenomaista tiedonsaantioikeutta. Tästä syystä vakuutusrekisteritietojen julkaisusta yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä tulisi säätää erikseen.

Laakso Niina

24.8.2023

3(4)

Säännös voisi olla esimerkiksi vastaava kuin, mitä verovelkarekisterin julkaisusta on säädetty verotietojen julkisuudesta annetun lain (laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta 1346/1999) 20 d §:ssä ottaen kuitenkin huomioon sen, että vakuutusrekisteristä annetaan tietoja nykykäytännön mukaan myös suoraan Tapaturmavakuutuskeskukselta tehtyjen kyselyjen perusteella.

Tiedonhallintalaista johtuvat muutostarpeet työtapaturma- ja ammattitautilakiin

Tiedonhallintalain (laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019) 22 §:n yleissäännöksen johdosta työtapaturma- ja ammattitautilain 264 § säännös, kuten myös 252 § 3 momentti sekä 260 § 3 momentti teknisestä käyttöyhteydestä voidaan kumota.

Elinkeinonharjoittajan työtapaturma- ja ammattitautivakuutustieto

Elinkeinonharjoittajan työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen voimassaolotietoa ei tule julkaista yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:ssä tietosuoja-asetuksen vaatimukset huomioon ottaen.

Elinkeinonharjoittajien vakuutustietojen kysely tulee estää suoraan yritystietojärjestelmässä kyselyä tehtäessä. Vakuutusrekisterin tiedoista ei voi päätellä sitä, että kysymyksessä on elinkeinonharjoittajan vakuutustieto, jos kysely tehdään elinkeinonharjoittajan y-tunnuksella.

Lainsäädännön muutostarpeet yritys- ja yhteisötietolakiin

Yritys- ja yhteisötietolakiin (244/2001) esitetään sisällytettäväksi informatiivinen säännös säädöspohjasta, jossa säädetään tietojen saataville asettamisesta yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:ssä. Yritys- ja yhteisötietolain muutos informatiivisen säännöksen lisäämisestä on kannatettava.

Laakso Niina

24.8.2023

4(4)

Lisätietoja

Lisätietoja lausunnosta antaa Niina Laakso p. 0404504215 (niina.laakso@tvk.fi)

Tapaturmavakuutuskeskus

Janne Reini
Toimitusjohtaja